

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egy évre — — — 40 kor. Negyed évre — — — 10 kor.
Fél évre — — — 20 Egyes szám ára — — 1 .
Nyúlár soronként 0 kor.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szerkesztői részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzügyi ügyek és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adódnak vissza. Hirdetések árszabálya szerinti, időbeli hirdetésdíj árbevételű.

A titokzatos francia terv.

(Bukarest, aug. 11.) A „L'Independance Roumaine” írja római kelettel: Franciaország kész arra, hogy Magyarországgal egy létesítendő titkos megegyezésről tárgyaljon. E megegyezés értelmében Franciaország érdektelennek nyilvánítja magát a Magyarország és szomszédai között bekövetkezhető konfliktus esetére, bizonyos mennyiségű tüzérségi felszerelést és municiót szállít és közreműködik abban, hogy Magyarország legsürgősebb szükségleteinek fedezésére megfelelő hitelt kapjon. Ezzel szemben Magyarország átengedné vasutait Franciaországnak, mely ezeknek birtokában protektorátust gyakorolhatna az ország fölött. E tárgyalásokkal kapcsolatban folytat egy pénzügyi csoport a magyar vasutak megszerzésére irányuló megbeszéléseket, melyek kedvező eredményeket látszanak biztosítani Franciaországnak.

Franciaország a német birodalom újraéledésének terrorja alatt áll. Ha Ausztria egyesül Németországgal, ez egy az Északi tengertől a Kárpátokig terjedő, etnikailag egységes államalakulatot létesít, melynek éle kérésztelenül Franciaország ellen fog irányulni. Ez irányítja Franciaországot politikájában és ez az oka annak, hogy a dunai konfederáció eszméjét is felszínre hozta.

A dunai forgalom szabályozása.

(Bukarest, aug. 11.) Prágából jelentik a „Kurier“-nak: Az amerikai megbízott, Hines, mint a népek ligájának teljhatalmu megbízottja, Prágába érkezett, hogy a dunai hajózás körüli vitákban megállapodást hozzon létre. Hines első feladata a dunai hajópark arányos elosztásának ellenőrzése. Másodsorban meg fogja vizsgálni a Vlatava és Elba folyók hajózási viszonyait és ezekről részletes jelentést fog a párisi döntőbiróság elé terjeszteni. A készülődő egyezésben meg lesz állapítva úgy a szétosztásra hivatott tanács, mint azok a terhek is, amelyeket az egyes államok vállalni kötelesek a dunai hajózási fellendítése érdekében.

Kerti ünnepély.

Folyó hó 8-án a helybeli szász nőegylet a „Transsylvania” szálloda kerti helyiségében egy minden tekintetben kitűnően sikerült ünnepélyt és cabaret-estélyt rendezett. A nap délutánján nagyszámu közönség lepte el a kert, ahol sátrakban gyümölcsöt, tésztát, fagyalot stb. árultak. — Elárusítók voltak: Schulleri Gyuláné, Opreán Szilveszterné, Kules Albertné, Brotschi Frigyesné, Schumacher Lajosné és Liebhardt Jánosné. — Konfetti csata és szépségverseny is volt. A szépségversenyből győztesként Oprea Vali került ki. Este 9 óra tájt a hevenyészett szinpad nyújtott kellemes szórakozást, ahol Schuster Gyula ügyes conferálása vezette be az előadást. Az első szám egy bábjáték volt, amelyben Wid-

mann Walter, Schuster Zelma és Liebhardt Ottó ügyességéről győződött meg a közönség. Ezt követte Folkend Gyuláné énekszama. Kellemesen csengő, tiszta hangjával sűrű tapsot váltott ki a közönségből.

Azután Schuleri Irmgard és Schuster Mici duettje következett. Bájos megjelenésük és jól betanult énekük nagy hatást keltett. Folkend Gyuláné francia nyelven precízül elénekelt és bő tapsokat arató dala után az árnyékképek következtek és pedig először „A gyáva kérő” c. bohózat lett látható a vásznon, amelyben Schuster Zelma, Schumacher Herta és Liebhardt Ottó szerepeltek nagy sikerrel. Azután egy szép indus-tánc következett, amelyet Wittstock Walterné, Seidner Licike és Schuster Micike lejtettek művésznőket megszágyenítő bájjal és ügyességgel. Majdan Wittstock Walterné kecses és könnyed soló-tündér-tánca ejtette bámulatba a közönséget.

Azután „Az új kalapok vagy a kakas viadal” c. bohózat neveltette meg a közönséget, Phleps Jutta, Antoni Grete és Mankesch Erich arattak benne sok tapsot. Egy „Faun” megjelenése után végül „A kísértetek vagy Ases halála” c. árnyékkép kelte nagy hatást.

A kerti helyiség külön e célra berendezett és színes villanyfényvel kivilágított részében Wittstock Walterné lejtett egy bájós tündértáncot. Hajlékonysága, kecses mozdulatai, könnyedsége nagy bámulatot keltett és sok tapsot aratott. Legvégül „Édes kicsikék” c. táncos-ének következett, amelyet Gravenhorst Hilda, Gross Edit, Stephani Tili, Phleps Jutta, Schuleri Tucika, Schuller Pimpi és Orendi Emil énekeltek és táncoltak el a közönség állandó elismerése mellett. Az előadás végeztével tánc következett, amelyről a közönség csak a hajnali órákban tért haza. Az előadás alatt Schelker Reinhold vezetése alatt álló műkedvelő zenekar játszott.

A multság sikeréért Schuster Gyuláné, az ev. szász nőegylet elnöke, valamint az egyesület választmányának mindenik tagja nagy buzgalmat fejtett ki.

Itt jegyezzük meg, hogy a „Transsylvania” szálló kerti helyisége nyári multságok részére mennyire alkalmasnak bizonyul. Árnyas, terebélyes fák a nap forró sugarai ellen nagy védelmet nyújtanak.

Duma Géza hírneves zenekara csak emelte azt a jó hangulatot, amely az egész délután és estén uralta a szép számmal megjelent közönséget. *San-Toy.*

A szerbek rémuralma Montenegróban.

(London, aug. 10.) Lord Curzon angol külügyminiszter emlékiratot kapott a montenegrói angol segélybizottságtól. Az emlékirat kifejti, hogy a bizottság feje Chaworth Musters kapitány és munkatársai kénytelenek voltak lemondani emberszerető munkájuk folytatásáról, mert a szerb hatóságok akadályokat gördítettek feladatuk teljesítésének útjába. Ezért történt, hogy Dobrecsics, Antivári érseke s a

mohamedán főimán nem léphettek érintkezésbe az angol misszióval, amely előtt ki akarták fejteni a lakosság szükségleteit.

Az emlékirat szerzői kifejtik, hogy annak alapján, amit ily körülmények között észlelhettek, a montenegrói lakosság a legnagyobb nyomorban van. Nincsenek élelmiszerek, a boltok üresek a piacok elhagyottak. A földművelők zsákvászonból csinálnak ruhát maguknak, hogy valamivel védjék a testüket. Pénz és más táplálék híján sokan ezek a szerencsétlenek közül fűvekből és boggyókból táplálkoznak.

— A korona becserélését a bukaresti kormány szeptember elsejére halasztotta el. Ez a halasztás — a jelekből ítélve — az előmunkálatok elvégzésére volt szükséges.

Lebujban.*

Kancsók között, vad éjjelen,
illanva száll a korcsmazag:
jó itt a habzó mélybe lenn,
hol bőg a hur s a sors kacag;
jó itt a zűrös mélybe lenn,
hol zajba ful a liszta csend,
hol összedől a végtelen
s nem fáj a mult, ha visszacseng.

Az utcáról a nyári hold
beleng a fülledt ablakon:
Egy hang röhögve rárikolt
s egy kéz a pultra csap vakon;
ahány torok, mind rá rikolt
s aztán elfullad mindahány:
bort isznak, hüs hegyhátii bort
s frissen velük koccint a lány.

Most engem is, vad éjjelen,
egy eltűnt lánynak hangja hív:
„Mit tévelyegsz a mélybe lenn,
repülj, te züllött, lanyha sziv!
hagyd ott az éjt a mélybe lenn,
tép szét a borgöz fátyolát:
fényt kap megint a végtelen,
ha rajta szárnyad lángol át . . .”

Kint száll a hold s a hurokon
egy ócska ringarája szól
az éj, a bor, s a bu rokon,
de döng a sziv s a száj dacol;
az éj, a dal s a bu rokon,
de vig a sziv s vigadni vágy:
mert ázik szét a pultokon,
mert ázik szét itt annyi vágy.

Kancsók között, vad éjjelen,
szivem ringását hallgatom:
jó itt a habzó mélybe lenn.
Hol zajlik minden halk atom;
derengeni kezd a mélybe lenn:
kint már a hold a napba lát
álomba ránt a végtelen
s rám dobja sárga hajnalát.

(Zimony)

Bardócz Árpád.

* Mutatvány a Kolozsváron megjelenő „Erdélyi Szemle” c. szépirodalmi hetilapból.

NAPI HIREK.

— **Templomi ünnepély** Nagyboldogasszonykor (aug. 15.) és Szent Istvánkor (aug. 20.) A róm. kath. templomban nagy fénnel tartják meg mindkét ünnepet. Augusztus 15-én az ünnepélyes szentmisén: 1. „Kyrie“ 2. „Gloria“ Kónkölvi székesegyházi karnagytól, előadja a férfikar. 3. „Nagy Asszonyunk“ éneklő a közönség. 4. „Tenorarie“ Makkabensi Judásból, hegedűn előadja Sebestyén Árpád, orgonán P. Máthé Özséb. 5. „Sanctus Deus Sabaoth“ Mohvától éneklő a férfikar. 6. „Chor“ Makkabensi Judásból, hegedűn Sebestyén Árpád, orgonán P. Máthé Özséb. 7. „A harangszó“ Breultól, előadja a férfikar. 8. „O sanctissima anima“ egyházi kanon P. Pier Battistától, éneklő a férfikar. 9. „Boldog Asszony anyánk“ ósrégi székely dal, éneklő a közönség, D. u. 4 órákor P. Hartmann „Litaniae Lauretanae“-ját adja elő a férfikar. — **Szent István ünnepén:** 1. Ünnepi himnus, női négyeskar. 2. Isten dicsősége Beethoventől: vegyeskar. 3. Ajkainkról zengjen ének: férfikar. 4. Ah, hol vagy magyarok... vegyeskar. 5. Hegedű és orgona. 6. Ima Méhubtól, vegyeskar. 7. Kinek első szent királyunk: férfikar. 8. Himnusz szent Istvánhoz, férfikar. Délután a vecsernyén Pázmány Péter magyar litániáját éneklő a férfikar.

— **Halálozás.** Göllner László műegyetemi hallgató 22 éves korában Déván meghalt. Temetése ugyanott nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytban Göllner Károly, a dévai főreáliskola volt igazgatója a fiát gyászolja.

— **A szászvárosi polg. fiu- és leányiskolába** a beiratások f. év szeptember hó 1., 2. és 3. napjain, a magán-, pót- és javítóvizsgák augusztus 30. és 31-én tartatnak. Beíratásdíj, tandíj, közköltség az összes erdélyi felekezeti polgári iskolákban egységesen megállapított 800 K. P. Lokody Gergely, igazgató.

— **Összeírják a 25—40 éves hadköteleseket.** A hivatalos lap legutóbbi száma rendeletet közöl, amely szerint katonai összeírás alá kerülnek az összes 1895—1880. születésű hadkötelesek. A rendelet folytán legközelebb sor kerül az összes 25—40 év közötti férfiak összeírására. Az összeírt hadkötelesek szeptemberben szemle alá kerülnek.

— **Halálozás.** Laufer Arnold dévai kereskedő és vendéglős, volt törvényhatósági bizottsági tag, f. év július hó 31-én váratlanul elhunyt. Temetése Déván f. hó 2-án délután volt nagy részvét mellett. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Az unitáriusok zsinata.** Az erdélyi unitárius egyház három év óta nem tartott zsinati főtanács ülést. Azóta igen sok ügy halmozódott fel, melyek zsinati elintézését igényelnek s így az idén augusztus 29-re összehívták a főtanács ülést. A már elkészült programtervezetben a tanácskozás főbb pontjaként szerepelnek: Főgondnoki állás betöltése. Választások: egyházi és püspöki titkári, jószágfelügyelőségi elnöki, egyházi előadó számvevői, közügyigazgatói, pénztári ellenőri, jogügyi, pénzügyi, nevelésügyi, belső emberi nyugdíj bizottsági elnöki és tagsági, theologiai akadémiai dékáni, kollégiumi és székelykereszturi főgimn. igazgatói és tanári, kollégiumi könyvtárnoki, kollégiumi és székelykereszturi főgimn. felügyelő gondnoki, fegyelmi bírósági tagsági állásokra. A tárgyszorlatban szerepel továbbá a szabályzat különböző módosítása, új kodifikáló bizottság szervezése, jelentések, számadások stb. A vidéki főtanács tagok részére lakást és ellátást

az unitárius kollégium internátusában biztosítanak. A főgondnokságra, mint értesülünk, Ferenczy Géza, a háromszéki kör főgondnoka van kiszemelve.

— **Az egyetemi hallgatók katonai felmentésére** vonatkozólag közöljük, hogy tanulmányi célból kérvényezett felmentést csakis a hadügyminiszter engedélyezhet. Az ez iránt beadandó kéréseket az illetékes hadkiegészítő parancsnokságok útján kell odajuttatni és pedig ez év szeptember hó 15-ig. A felmentés 2—3—4 évre szólhat, de a felmentés tartalma alatt a felmentettnek minden évben meg kell jelennie a sorozó bizottság előtt. A kérvényezők a hadkiegészítőktől a kérvényezés megtörténtéről igazolványt kapnak, amely a válasz megérkezéséig a szolgálat alól felmenti az illetőket.

— **Ady Endre hagyatéka.** Egy budapesti kiadóvállalat magához akarja váltani Ady Endre hátrahagyott összes munkáinak kiadási jogát és erre konkrét ajánlatot tett a poéta szerzői joga örökösének, Ady Endre özvegyének. Az összeg, amelyet a kiadó cég kínál, kerek egymillió korona. Érdekes, hogy hátrahagyott munkáinak kiadási jogát Ady Endre még életében eladta báró Hatvany Lajosnak évi 10.000 korona járulékért, amelyből az özvegy 6000 koronát kellene kapjon évente. Ady Endre csucsai kastélyát a forradalom alatt teljesen feldúlták és a mai viszonyok között 6000 korona évi járulék abszolút számba nem vehető összeg. Mikor a Bécsben tartzkodó Hatvany Lajos tudomást szerzett a budapesti cég ajánlatáról, az előbbi szerződésadta jogairól azonnal lemondott az özvegy javára.

— **Feloszlott a budapesti Emke-kollégium.** Köztudomású, hogy az Emke Budapesten erdélyi származású egyetemi hallgatók elhelyezésére a Vilmos császáruton Emke-kollégium néven diák-othont tartott fenn. Mint-hogy azonban ez a kollégium a kolozsvári Emke-központtól teljesen el van zárva és így a kolozsvári központ a kollégium fenntartásáról nem gondoskodhatott, az Emke-kollégiumot feloszlatták és épületébe a Menekültügyi Kormánybizottság nyert elhelyezést.

— **A magyar kormány Kun Béla kiadását kérte Németországtól.** Berlinből jelentik: A magyar kormány Kun Béla kiadását kérte a német kormánytól. A német kormány előbb jogi szempontból megvizsgálja a kérést s aztán fog válaszolni. Kun Béla és társai a liegvitzi (sziléziai) fogolytáborban vannak internálva.

— **Bucsu.** Mindazon ismerősöktől, barátoktól, akiktől repatriáltatásom következtében történt hirtelen eltávozásom miatt személyesen elbucszni nem tudtam, ez uton mondok egy szívélyes „Isten hozzád“-ot. Szászváros, 1920. aug. 1-én. Bartha Béla.

— **Emelkedik az ujság ára.** A „Keleti Ujság“ f. hó 17-ikétől kezdve megdrágult. Az egyes lapszám ára az eddigi 2 K helyett 3 korona lett. A papiros árának óriási emelkedése teszi indokoltá ezt az áremelkedést, amelyet több kolozsvári lap már követett. Valószínűleg nemsokára a vidéki lapok is felemelik az árakat.

— **Hírek orosz fogságból.** Wenzel Adalbert hivatalnok, aki Szászvárosról mint zászlós már 1914-ben vonult a háboruba s ott fogságba esett, a napokban majdnem 6 évi távollét után hazakerült. Kelet-Szibériának számos fogolytáborában volt beosztva s legutóbb japán kezelés alatt a Vladivosztok melletti Pjervaja-Rjetschában. Wenzel a következő erdélyi fiukról ad hirt: Heutschy Albert zászlós, volt mihalényi segédjegyző üdvözlő a Déván lakó Mallász családot s levelet is küld, Zudor Imre zászlós Bácsiból, Ágh Béla hadnagy, volt pancsovai járásbíró levelet és üdvözlőt küld Ágh Istvánnak Nagyágra, Tóth Ferenc vadász-kadett Déván, Fehér József zászlós bankhivatalnok Nagyenyeden, Kovács volt 21-es honvédkáplár, borbély, Déván lakó hozzátartozóit üdvözlő. Tóth Kálmán közlegény, szabó Kolozsváron, Fellegvári-ut 23. sz. alatt lakó feleségét értesíti életben létéről. Kérjük t. olvasóinkat, hogy — amennyiben módjukban áll — igyekezzenek olyanok figyelmét Wenzel urra felhívni, akik semmit sem tudnak orosz fogságba került hozzátartozóikról, mert ő 1916—17—18. években érintkezett foglyokról is jegyzeteket készített. Szerkesztőségünk útján Wenzel ur szívesen ad választ a kérdezősködésekre.

— **A Habsburgok hívei Magyarországon.** A „Keleti Ujság“ írja: A „Temps“ budapesti tudósítója felhívja a francia közvélemény figyelmét azokra a Magyarországon érdekelt körök által terjesztetti híresztelésekre, melyek szerint Franciaország nem ellenezné egy Habsburg trónra ültetését, legyen az akár Károly, akár Ottó, akár József főherceg. Ezek a híresztelések sokat ártottak Franciaország népszerűségének és tekintélyének Magyarországon, mert a magyar nép többsége a legkülönbözőbb okok alapján egész határozottan a Habsburgok visszatérése ellen van, tekintet nélkül arra, hogy ki képviseli őket. A Habsburg-dinasztia és különösen Károly király hívei a következő társadalmi körökből kerülnek ki: a mágnások és püspökök soraiból, akik remélik, hogy a Habsburgok alatt megtarthatják nagy birtokaikat, magasabb rangu tisztekből, akik szívesen lennének tábornagyok, címre éhes magasabb hivatalnokokból és végül gazdag zsidókból, vagy kikeresztelkedett zsidókból, akik bárók szeretnének lenni. Ezek a körök igyekeznek jóviszonyt tartani fenn a külföldi missziókkal és tagadhatatlanul ügyesen intézik propagandájukat. A polgári elemek és a nép nagy tömegei azonban egyenesen dühöngenek, ha valaki a Habsburgokról beszél. Különösen József főhercegnek nem tudja a magyar nép megbocsátani, hogy 1918-ban a forradalmár nemzeti tanácsnak, később pedig a köztársaságnak hűségesküvet tett, később azonban Friedrich Istvánnal részt vett a keresztény nemzeti kurzus megalapításában. A „Temps“ tudósítója azzal végzi tudósítását, hogy Franciaországnak érdekében volna megcáfolni, hogy a francia köztársaság áll a Habsburg-dinasztia érdekében folyó intrikák mögött.

— **Olcsóbb lesz a cukor.** Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a cukor vámot 6 leiről 1.75 leire fogja leszállítani. Ezáltal a megelőző kormányok káros adóztatásán igyekszik javítani.

VLÁD VIRGIL gyógyszertára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára
DEUTSCH, bérlő.

— **A dévai Hollós-féle** nemrég megnyit ecetgyár már eddig is szép eredményeket ért el kitűnő és olcsó készítményeivel. A gyár abban a helyzetben van már, hogy az ecetet waggontételekben is szállítja. Vajjon Szászvároson mikor irhatunk felállított gyárak működéséről valamit? Az itt kínálgató vizierő szinte belekiabálja a fülekbe: alapítsatok gyárakat!

— **Gáspár Jenő Piskin.** Már megirtuk, hogy Gáspár Jenő szinigazgató társulatával Szászvárosról Piskire távozott. Amint értesülünk, a társulat ott is nagy sikereket ért el, amennyiben a közönség teljes megelégedése folytán állandóan zsufolt ház előtt játszik. A műsor, kevés változással, ugyanaz mint Szászvároson volt.

— **A zsilvölgyi bányák átvétele.** A „Hunyadvármegye“ írja: A salgótarjáni szénbánya részvénytársaság zsilvölgyi átvételére százmillió lei alaptőkével román részvénytársaság alakult. Tízmillió leit azonnal készpénzben fizetnek le és pedig a felét a román érdekcsoport, a másik felét pedig a salgótarjáni részvénytársaság. A petrosényi bányákat apportként viszik át az új részvénytársaságnak, ezzel szemben a salgótarjáni bányarészvénytársaság részvényeit 90 millió lei névértékben felemelik. A részvények felét a salgótarjáni részvénytársaság meghatározott kurzus szerint és meghatározott feltételek mellett az összes román nagybankokból alakult konzorciumnak adja át.

— **Lenin és a Vatikán.** Az „Agenzia liberale“ szerint Lenin nemrég levelet küldött a pápának, amelyben arra kérte, hogy a szent-szék delegátusokat küldjön Oroszországba a katolikusok igazi helyzetéről való meggyőződés végett. Az ügynökség szerint a pápa teljesíteni fogja a kérést és egy missziót fog küldeni Oroszországba.

— **Ujra közlekednek a személyvonatok.** Több hét óta úgy a személy, mint az áruforgalomban olyan korlátozások történtek, melyek a közönséget súlyosan érintették. A teheráru forgalom szinte teljesen megszűnt, a személyforgalmat pedig mindössze két vonatpár bonyolította le a Nagyvárad—Kolozsvár—Brassó-i vonalon, életveszélyes túlszűfoltás mellett. A mai nappal a forgalmi korlátozások megszűntek, az 513—514-es számú vonatok újra közlekednek. Szabaddá tették a teherforgalmat is, amelyet csupán a gyakorlatban még az a körülmény korlátoz, hogy nem áll még megfelelő számú kocsirendelésre.

— **Dr. Gestelner-féle rotációs sokszorosító gép és egy szódavizgyártó komplett készülék eladó.** Cim a szerkesztőségben.

— **Az angol gyarmati uralom védelme.** Az oroszok ázsiai kapcsolata tudvalevően legizgatóbb és legfélelmesebb kérdés Angliára. A szovjetek országával Anglia szívesen tárgyal, a szovjeteknek Európával való gazdasági összefüggését is szívesebben megnyitja, sőt még a németekkel való összekapcsolódásukat is el tudja nézni, csak Ázsia felé ne nyujtsák a kezüket. Ennek az angol öntudatnak és gyarmatgazdasági borzongásnak legjellegzetesebb képviselője Churchill hadügyminiszter, ki egy férfikor idejét töltötte el India alkirályaként s Indiának az anyaországgal való gazdasági, szállítási és társadalmi összeköttetést ő ápolta legtöbb érzéssel és intézménnyel. Az oroszok elhatározó nyugati és keleti terjeszkedése ellen most legújabb Churchill egész határozottan felvetette Németországnak ez antibolsevista világszövetségbe való felvétele tervét és Németország érdekei-

nek európai megértését s legbarátságosabb előmozdítását. Churchill jelentős személye folytán ennek a tervnek a felmerülése Angliában nagy feltűnést keltett s a feltűnésnek további széthullámzására is lehet kilátásunk.

— **Vonatok érkezése — Szászvároson.**
Arad felől ér. 612. személylv. reggel 5 ó. 07 p.
" " " 610. " d. u. 14 ó. 03 p.
Tövis " " 615. " reggel 1 ó. 15 p.
" " " 609. " d. u. 13 ó. 29 p.

Mind a négy vonathoz úgy Aradon mint Tövisen közvetlen csatlakozás van Temesvár, Brassó vagy Kolozsvár felé, illetve Alvincen át Nagyszében felé.

— **Alaptőke emelés.** A „Vajdahunyadi Takarékpénztár Rt.“ július 25-én tartott rendes közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 270,000 K-ról 1,000,000 K-ra emeli fel. Az előnyösen ismert pénzügyi igazgatósága az alaptőke felemelés mikénti foganatosítására vonatkozó hirdetményt már kibocsátotta.

— **Gyufa.** (Beküldetett). A 80-as években széles mederben tárgyalta a világsajtó azt az embertelen kiuzsurázást, amint II. Lipótt belga király embereinek a Congó állam feketebőrű alattvalóival elkövetnek. Eme világraszóló botrányhoz teljesen hasonló kiuzsurázásnak vagyunk napjainkban kitéve — a gyufával. A gyufának a vignettája nagyon érdekes közgazdasági titkot árul el. Nevezetesen azt, hogy a gyufa Ausztriában készült kizárólag export célokra, még pedig valami bombay angol cég számára s ebből kaptunk mi erdélyiek egy nagyobb contingest. A gyufa ára 1'50 K. Ebből 10 f. adóra esik, marad tehát 1'40. Ezen osztozik aztán az ausztriai gyáros, az ő előállítási költségeivel, a közvetítő, a vasút, a kis és nagykereskedő úgy, hogy mindenik megtalálja a maga számadásait s ez a gyufa ezenfelül még jó is. Ezzel szemben az erdélyi gyufa ára 3—3'50 K. Azt hiszük eme példa is eléggé illusztrálja a nagytőke étvágát, az ő liberális és humánus gondolkodását.

— **Eladó 500 waggon kitermelt hasáb bükkfa és egy erdő,** amelyben circa 28.000 köbméterre becsült kitermelésre váró fa van. Bővebbet a szerkesztőségben.

— **Spárga édes mártással.** A spárgaszálakat megtisztítjuk, azután sósvízben puhára főzzük. Most tűzálló, mély porcellántálba rakjuk, több sorban egymás fölé, kevés olvasztott vajjal, utána bőven jó tejfellel leöntjük, jól megcukrozzuk, végül zsemlyemorzsával behintjük és a sütőben megpirítjuk. Erős tűznél 20 perc elég ehhez. A tálban, melyben sült, adjuk asztalra.

Az ebédutáni alvás.

Irta: Molnár Elek.

Az ebédutáni alvás sok ember napi programjának legegyszerűsebb pontját képezi. Hogyne! Hiszen van-e valami kellemesebb érzés, mint ebéd után beleszenderülni Morpheus ringató karjaiba? Éppen ezért valószínűleg csodálatosnak fog feltűnni az, hogy egészségi szempontból ezeket az édes perceket is ártalmasoknak tartja az orvostudomány.

Hogy ennek az álláspontnak magyarázatát adhassuk, szükséges előbb röviden, csak pár szóval megemlékezni magáról az alvásról.

Az alvás nem más, mint a középponti idegrendszer pihenése. Előjele, az álmoság érzete, mindannyiszor fellép tehát, ha ki vagyunk merülve, de akkor is megjelenik, ha az agy vérszegény. Étkelés után is az agy vérszegénye az álmoságot kiváltó momentum. Ugyan is minden működő szerv, amint ezt az élet-tani vizsgálatok már régen kiderítették, sokkal több vért kíván, mint mikor nyugalomban

van. Ez természetes is, mert a vér az a folyékony milieu, amely a tápláló anyagokat hozza és a bomlástermékeket tovább viszi. Emésztéskor tehát a dolgozószigerekbe, főleg a gyomorba áramlik a vér s míg az emésztőcsatorna a rendesnél jóval több vért kap ilyenkor, addig az agynak vérrel való ellátottsága természetesen alább száll. Ennek az a következménye, hogy figyelmünket koncentrálni nem tudjuk, szórakozottak leszünk s ha erőtletjük a dolgot, ez a munka tízszeres fáradtságunkba kerül.

A szervezet tehát minden erővel alvást követel ilyenkor s minékünk mégis meg kell tagadni ezt a kívánságát. Ha ugyanis elalszunk, akkor az egész szervezet pihen. A szív és a tüdő most sem szüntetik be működésüket — mert hiszen ez a halált jelentené, de munkájukban nagyobb időközöket tartanak. Természetes, hogy a gyomor sem fog olyan jól és intenzív dolgozni, mint akkor, ha a központi idegrendszer nem pihen. Ennek oka az, hogy ilyenkor a vér keringése lassabbá válik s eloszlásában helyre áll az egyensúly: a gyomor nem kap több vért a rendesnél.

Az alvás tehát mintegy lefokozza a gyomornak a működését, aminek ártalmas következményei nem maradhatnak el. Az alvás tartamától függően megnyulik az emésztési idő s a táplálék pang a gyomorban, amely a vérellátottság fokához képest mégis lehető legnagyobb erővel dolgozik.

Az ilyen alvás, ami egyúttal egy másik szervünk erősebb megterhelését vonja maga után — könnyen érthetően nem lehet üdítő. Ezt tapasztalhattuk is mindannyian. Ha telt gyomorral hajtjuk fejünket nyugovóra, izgatottan alszunk, hanykolódunk, álmaink rémképeket szőnek s még fáradtabban ébredünk fel, mint ahogy lefeküdtünk. Egy pillantás a tükörbe és sápadt arcunk, majd későbbi bágyadt érzésünk mind avval vádolnak, hogy ismét vétettünk legnagyobb kincsünk, egészségünk ellen.

A laikusok közt sokan vallják azt az elvet, hogy semmi sem árt, amit a szervezet megkíván. Mindenesetre kényelmes s az első pillanatra elfogadhatónak látszó magyarázat ez sok ember gyenge akaraterejének letakarására, elpalástolására — mert hiszen legtöbbnyire azok vallják, akik vakon engedelmeskednek testük vágyainak.

Az ebédutáni álmoság is egy ilyen vágyat rejt magában s bár kielégítése nem jár nagy, közvetlen veszéllyel, mégis uralkodnunk kell rajta, mert kisebb ártalmak csökkentik az ellenállóképességet és diszponálják a szervezetet mindenféle betegségre.

A tapasztalás azt mutatja, hogy a gyomor-bajok sokkal nagyobb mértékben vannak elterjedve az uri körökben, mint a szegényebb sorsuak között. Hogy ebben a túltáplálkozás kivül az ebédutáni alvásnak is van szerepe — az kétségen kívül áll.

Hogy éppen most irunk a délutáni alvásról, annak oka a forró nyár. Ilyenkor szokják meg a délutáni álmot s ennek elhagyásához nagy erő kell.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Öreg, Bikfalva. A régi kézirat sorsáról és még egyébről szóló felvilágosításokat levélben adjuk meg.
Előjzető. Mindaddig, míg a hiteles sorsoiási tudósítót kézhez nem kapjuk, nem tudunk felvilágosítással szolgálni. — Lap rendszeren megy.

S. B. Piski. A szintársulat ottani működéséről egy általános kritikát szívesen vennénk.

Kiváncsi. Az algyógyi fürdő vendégeinek névsorát többszöri sürgetésünkre sem kaptuk meg s így azt nem is közölhetjük.

Pályázati hirdetés.

A róm. kath. polgári iskola előjárósága pályázatot hirdet 1920. szeptember 1-ére egy *magyar nyelv és történettudományi szakcsoportbeli tanárnői állásra*, az erdélyi róm. kath. status igazgató-tanácsától megállapított javadalmazással. Román nyelvtudással vagy zeneismerettel bíró tanerők előnyben részesülnek.

Ajánlatok kellőleg felszerelve f. év aug. hó 25-ig a szászvárosi róm. kath. polg. iskola igazgatóságához terjesztendő be.

Szászváros, 1920. augusztus 8-án.

P. Lokody Gergely
lelkész-igazgató.

25

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Sürgősen keresek megvételre ebéd-szervicet. Cim a könyvkereskedésben.

17 2-2

Egy komplett ebédlő és háló eladó Kistimár-utca 7. sz.

18 2-3

2 vagy 3 gimnáziumot végzett fiu tanulónak azonnal felvétetik Hegedüs Lajos asztalos-mesternél, (műhely a Kún-kollegiumban.)

156 8-

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

Veszek

málnalevet vagy befőzött kész málnaszörpöt bármilyen mennyiségben. Ajánlatok Biró Izidor hatóságilag engedélyezett ügynöksége, Szászváros, Galamb-u. 5. sz. alá küldendők.

24 1-5

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek kedvenc arcszépítő készítményeit, a

MARGIT CRÉMET

mely zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépit. — Pár napi használat után a redős, ráncos arc bõr bársonysima lesz. — Szeplők, májfoltok, bőratkák eltűnnek. Legfinomabb, szappanlúgtól mentes arcszépítő szappan a

MARGIT SZAPPAN

üdit, szépit, fiatalít. — Pompásan, simán és szépen fedő hölgypor a

MARGIT POUDEK

Készítményeink békebeli minőségben készülnek és hogy azok semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak, a legteljesebb felelõsséget vállaljuk

Dr. FÖLDES és HEHS
vegyészeti gyára Aradon.

Kapható mindenhol. ••• Kapható mindenhol.
1 6-15

Árajánlati hirdetés.

A szászvárosi ref. Kún-kollégium konviktusa árajánlatot kér az 1920—21. iskolai év folyamán szállítandó alábbi élelmiszerekre:

Hus. Szükséglet az előző évi fogyasztás alapján: marhahus 2700 kg.

sertés 1300 „
birka 250 „

Kenyér 14000 kg. E tételnél megjegyezzük, hogy a szükséges lisztmennyiségrõl az intézet maga gondoskodik.

Az írásbeli zárt ajánlatok *f. év aug. hó 16-ikának déli 12 órájáig* a konviktus helyiségébe Nagy Ödön tanár háznagy címére küldendõk.

Az évi moslék 1920. aug. 31-én d. e. 11 órakor a konviktus helyiségében nyílt árverésen fog eladatni.

21 2-2

A konviktus vezetõsége.

Nyomdász-tanonc

azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában ::

GAZDASÁGI SZAKIRODA

DÉVA, PIATA UNIRII (FÖTÉR) 17. SZÁM.

Felvilágosításokat nyújt és szakvéleményt mond a mezõgazdasági termelés, kertészet, szõlõmiveltés, állattenyésztés, mészészet, gazd. technológia és a mezõgazdasági közigazgatás körébe vágó mindennemû kérdésekre.

Elvállal: mezõgazdasági és kertgazdasági üzemek, gazdasági ipartelepek szakszerű tervezését és berendezését. Bérletekre vonatkozó szerzõdések kötését és azok ellenõrzését, mindennemû becslések eszközölését.

Közvetít: gazdasági és erdészeti termények, vetõmagvak, mezõgazdasági és gazdasági ipari gépek, tenyész- és igazállatok, épületes beltelkek, földbirtokok adás-vételét. — Tüz-, jég- és állatbiztosítást. Mezőgazdasági és gazdasági ipari munkások elhelyezését.

A m. t. gazdaközönység pártfogását kéri
20 2-3 **KERTÉSZ BÉLA** okl. gazda.

„KORZÓ” kávéház és cukrászda

Szászvároson.

Ajánlja jégbehûtött naponkénti friss csapolású *sörét*. Kítûnõ reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint *fajborok* kaphatók. *Fagylalt, tészták*, torták s hûsítõ italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,
a „Korzó” kávéház bérloje, Szászváros, Fötér.

16 3-

Emanuel STERN Manó

fûszer- és vaskereskedése SZÁSZVÁROS
Strada Regala (Vásár-utca) 14.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Vásár-utca 12. sz. alatt lévõ üzletemet

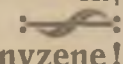
Strada Regala (Vásár-utca) 14. sz.

alatti saját házamba (de Bourcy-féle ház) helyeztem át. A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

22 2-3

STERN MANÓ, fûszer- és vaskereskedõ.

„KORONA” SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kítûnõ fajborok, minden este cigányzene!

162 7-

SPEIL EDE, a Korona vendéglõse.

Schmidt M. Károly

szoba- és cimdifestõ, mázoló, Szászvároson.

Elvállal mindenféle e szakmába vágó munkálatokat úgy helyben mint vidéken. Kivá-natra készít költségvetéseket.

Schmidt M. Károly szobafestõ,
163 Szászváros, Malom-utca. 7-10

Svéd-faszeg

mindenféle nagyságban, kicsinyben és nagyban kapható

Májér Testvérek

kereskedõ cégnél

Szászváros, Ország-ut.

15 3-

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármennemû nyomtatványok, részvények, mûvek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bõvelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb mûveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Nagy István

cipész-mester

Elvállal e szakmába vágó bármennemû munkákat. Raktáron tart kész árukat :: nagy választékban ::

Szászváros, Klastrom-utca 3. sz.

A róm. kath. templommal szemben.

123 18-25